

Vandaar dien bitteren haat tegen het Oude Testament en schier nog erger tegen Jehovah, den God van het O. T. De grootste zonde van het Protestantisme is, dat het 't Oude Testament tot Volksboek heeft gemaakt; en van Luther, dat hij het bijbelgebruik van het Jodenboek in het Duitsche volk heeft gebracht. Daardoor is de „woestijndämon" Jehovah, de God van Europa geworden. En het is nu de taak der Duitsche kerk, het Duitsche volk van dien Jodenbijbel met zijn slaven- en loonmoraal te bevrijden. Zelfs door krant en brochure wordt die haat tegen het Oude Testament tot in schoolverrek en woonkamer gebracht. Waar de ouders door traditie er nog aan vasthouden, vraagt zich de jeugd al meer af: „Waarom houdt de kerk nog steeds aan het Oude Testament vast? Vele predikanten stemmen reeds in met Dr Kupsch, die verklaarde: „Wij nationaal-socialisten weigeren een kerk te betreden, waarin het Oude Testament nog als een heilig boek geldt. De nationale eenheid moet worden bekrachtigd door het geloof dat het Oude Testament verzaakt!"

Het antisemitisme in Duitschland keert zich dan ook niet alleen tegen de Joden, maar evenzeer tegen de Christelijke kerk.

Niet alleen het Oude, ook het Nieuwe Testament moet het ontgelden. Ook dat is veel te joodsch en moet van alle joodsche smetten gezuiverd worden. Dat is de reformatische taak der bijbelcritiek. Het argelooze Bijbelgeloof der Protestanten moet onherroepelijk verdwijnen. Alle joodsche en evenzeer alle Christelijke elementen, die er door Mattheüs, Paulus e.a. zijn ingedragen, moeten er uit verwijderd worden. Alleen een bijbel met germaansche waarden mag er overblijven. Eigenlijk moet er naast of nog beter in de plaats van de vier Evangelien een nieuw of vijfde Evangelie geschreven worden, het „notwendige fünfte Evangelium", zooals Rosenberg zei, en dan niet door een kerkelijke vergadering, maar door een volbloed nationaal-socialist. Dan eerst krijgt het Duitsche volk het echte germaansche evangelie. Maar ook daarbij kan men niet blijven staan. Want wie het Oude Testament uit het Nieuwe Testament verwijderd, houdt geen wezenlijken Bijbel over. Augustinus heeft het eens heel duidelijk gezegd: Novum Testamentum in Vetere latet, Vetus Testamentum in Novo patet, het N. T. is in het Oude verborgen, het O. T. is in het Nieuwe geopenbaard. Het eene zit aan het andere onverbreekelijk vast. Valt het eene, dan valt ook het andere. Het heimelijke doel zal dan ook wel zijn het Duitsche volk van zijn Bijbel en van den God des Bijbels te berooven.

Voor Christus en Zijn kerk is er in dit stelsel natuurlijk geen plaats. Rosenberg en Dinter deden nog een poging om hem te redden. Hij was niet van Joodsche afkomst, niet naar het vleesch uit Israël. Hij zou uit een Syrischen vader en een Romeinsche moeder zijn gesproten. Dat Hij „nordisch" bloed heeft verklaart Rosenberg aldus, dat hij uit het heidensch Galilea stamt, waar vroeger de Amorieten woonden, en uit die menschen met „arisch" bloed in de aderen is later de mensch Jezus geboren. Maar zelfs die poging om Jezus als Ariër te behouden kon bij de „Duitsche geloofsbeweging" geen genade vinden. Ludendorff hijv. moest er niets van hebben. Hij wees Christus als „Vollblutjude" radicaal af. Zoo blijft er slechts een religie zonder Christus over.

Daaruit volgt per consequentie dat er ook geen „kerk van Christus" mag bestaan. Aanvankelijk verzekerde Hitler plechtig de Godsdienstvrijheid der kerken te zullen eerbiedigen. Maar in hoeverre? Antwoord: „vrijheid van alle godsdienstige belijdenissen van den Staat, voor zoover zij niet voor diens bestaan gevaar opleveren en in strijd zijn met het zedelijkheids- en moraalgevoel van het Duitsche ras". De totalitaire staat is het meerdere; de bestaande kerken zijn het mindere. En „voor zooverre" het mindere, d.i. de kerk, het meerdere niet in gevaar brengt, mag zij bij de gratie van den Staat bestaan. In dat „voorzooverre" zit juist het gevaar. Volgens het Nationaal-Socialisme is het hoogste gezag wat de overheid gebiedt of verbiedt. Volgens de Schrift is het hoogste gezag wat God gebiedt of verbiedt. Zoodra nu de Overheid gebiedt wat God in Zijn Woord verbiedt, moet de Kerk weigeren de Overheid te gehoorzamen.

Bij de doorwerking der Nationaal-Socialistische wereldbeschouwing blijkt dan ook duidelijk, dat de Kerk in gevaar is en al meer in gedrang komt. De Mythe van het ras en het bloed is ook een nieuwe religie van het bloed. Zij is de grondslag van een „nieuwe kerk", de kerk van het Duitsche ras. Het zaad dier nieuwe kerk bestaat uit de begraven lichamen der miljoenen gesneuvelden. Zij zijn de martelaren van het nieuwe geloof, van de mythe der 20ste eeuw. Alleen die nieuwe kerk heeft in de toekomst recht van bestaan. Alle oudere geloofsrichtingen en kerken moeten het veld ruimen: Rosenberg zei het duidelijk: „Het Katholicisme, Protestantisme, Jodendom, Naturalisme, moeten voor een nieuwe Wereldbeschouwing het veld ruimen, zoodat er niet meer aan gedacht wordt, evenals de lampen uitgedaan worden wanneer de morgenzon over de bergen schijnt."

JOH. J.

UIT DE SCHRIFT

Christus, de Eersteling dergenen, die ontslapen zijn.

Maar nu, Christus is opgewekt uit de dooden, en is de Eersteling geworden dergenen, die ontslapen zijn.

1 Korinthe 15:20.

Daar is een dwaling bij sommige geloovigen in Korinthe, n.l. dat zij loochenen de lichamelijke opstanding.

En daar is de eere van den Verrezen Zaligmaker mee gemeoid! Die afwijking in de leer beteekent ten diepste een beleediging voor den triomfeerden Paaschvorst, en een verarming voor Zijn volk, met Hem in den hemel gezet!

Beste broeders — zoo betoogt Paulus — gij acht terecht de opwekking van uw Heiland het fundament van uw geloof — maar nu staat ge bij uw lieve afgestorvenen, en nu zegt ge: „uit is het... dij is het laatste — de ziel vaart wel op tot Christus, haar Hoofd, maar het vleesch keert weer tot stof, en daar is geen hoop voor!" broeders, hoe komt ge daar bij? indien er geen opstanding der dooden is, zoo is Christus ook niet opgewekt! En dat gaat Paulus nu in een kleurig en krachtig betoog uiteenzetten.

De Apostel gebruikt hier voortdurend den ambtsnaam van den Zaligmaker, omdat hij wil aantoonen, dat er een onverbreekelijke eenheid is tusschen het Hoofd en het lichaam — tusschen Jezus en Zijn volk.

O, hoe geestdriftig en welsprekend wordt Paulus: de opwekking van Christus is immers de zenuw van het Christendom!

Want Christus is om ons verordineerd tot Middelaar — om ons afgedaald in smaad en vloek — om ons gegaan den weg van kruis en dood... maar ook: om ons is Hij verrezen uit het graf — om ons is Hij met eer en heerlijkheid gekroond — om ons leeft Hij, altoos voor ons biddend — om ons is Hij in den hemel, om daar te bewijzen, dat er aan het volk, waarvoor Hij Zich in den dood gegeven heeft, geen sprankje van ongerechtigheid, geen pluise van vloek meer is te ontdekken... en als er zoo'n onlosmakelijke eenheid tusschen het Hoofd en het lichaam is, welnu, dan is het absurd, wél te gelooven: Christus is verrezen — niet te aanvaarden: ook ons lichaam zal uit het stof opstaan!

Broeders — zoo wil Paulus zeggen — is uw veronderstelling, dat er geen lichamelijke opstanding is, juist... nu, dan is onze prediking ijdel, want dan hebben we tegen God in getuigd, dat Hij den Christus heeft opgewekt.

Waarom durven wij Jezus den Gekruisigde als Zaligmaker te prediken? Omdat wij een levenden Heiland hebben — en als gij nu volhoudt, dat er geen wederopstanding des vleesch is, dan is uw geloof ijdel, ja, het is vergeefs — het baat u niets — het brengt u geen gewin, want als Christus niet is opgewekt, dan zijt ge nog in uw zonden! Hoe weet ge, dat Hij uw zonden in Zijn vleesch heeft gehecht, aan dat barre kruis? Alleen, doordat Christus is opgewekt!

Welnu, als dat niet zoo is (en dat is niet zoo, wanneer gij loochent de lichamelijke opstanding) — dan zijt ge nóg in uw zonden, want dan ligt Christus nog in uw graf, en over dat graf heeft nog de vloek Gods. Dan is beschuldiging op beschuldiging tegen in te brengen. Wie is het, die verdoemt? God is het dan, Die u verdoemen moet... ach, dan zijn verloren degenen, die in Christus ontslapen zijn. Indien er geen wederopstanding des vleesch is — wat dan? Dan zijn we de ellendigsten van alle menschen!

Maar nu...!

Welk een volle, heldere, jubelende orgeltoon!

Wat ellendigsten van alle menschen! we zijn de rijksten, de gelukkigsten — neen, de eenig-rijken, allén de gelukkigsten.

Wat nu? nu Christus de Paaschvorst is? nu Hij is opgewekt uit de dooden?

Hij is de Eersteling geworden dergenen, die ontslapen zijn.

Al de Zijnen volgen Hem, noodzakelijk.

Ze worden met Hem begraven in Zijn dood — ze staan met Hem op in Zijn opstanding!

Christus de Paaschvorst — dat wil zeggen: Hij heeft u, o volk van God, gekocht naar lichaam en ziel.

Daar kan de dood geen inbreuk meer op maken — niets kan u scheiden van de liefde Gods, in Jezus Christus, onzen Heere!

De eeuwige dood niet — want deze Christus heeft in Zijn bloedzwaren lijdensgang, in Zijn benauwde hellevaart, den vollen vloek opgeteerd! En Hij is opgestaan — God is het, Die rechtvaardig maakt — wie zal beschuldiging inbrengen tegen Zijn uitverkorenen?

De geestelijke dood niet — want deze Christus heeft u met Zijn bloed zóó gekocht, dat Hij u den levendmakenden Geest heeft verworven — die Geest strijdt tegen uw vleesch, uw ouden mensch, en heiligt u, en leidt u tot de overwinning

— en eenmaal, eindelijk, zult ge onbevlekt gesteld worden onder de gemeente der uitverkorenen!

De lichamelijke dood niet — want Christus, uw Verlosser en Levensvorst, is de Eersteling dergenen, die ontslapen zijn... schrijft het maar op uw rouwkaarten, zoodat ze, ondanks hun zwarten rand, toch feestberichten zijn — beiftelt het maar op uw grafzerken, zoodat ze, door de sprake der vergankelijkheid heen, toch predikers zijn van de onverderfelijke: in Jezus ontslapen!

dat is: met Christus opgestaan, in Hem ten hemel in gezet — o, volk van God, belijd het, met juichende stem, over de snikken van uw hartsverdriet heen, in sterfhuis en op doodenakker, over de geopende en de gesloten groeve der vertering heen: „ik geloof... de wederopstanding des vleesch, en een eeuwig leven!"

J. SMELIK.

KERKELIJK LEVEN

Hartelijk welkom.

Nu Prof. Dr K. Schilder D.V. bij het verschijnen van het volgende nummer van dit blad wederom in ons land aangekomen zal zijn, willen wij niet nalaten, hem reeds in dit nummer een hartelijk welkom bij zijne terugkomst thuis en in den redactiestoel toe te roepen.

Hij heeft een maandenlangen ingespannen arbeid achter den rug.

Eenige rust ware hem van harte gegund.

Maar de omstandigheden laten die moeilijk toe.

Moge dan de Heere hem sterken en leiden ook bij zijnen velen arbeid, dien hij nu wederom hier zal hebben te verrichten als Hoogleraar aan de Theologische School, en als Redacteur van „De Reformatie", en in de andere verhoudingen of hoedanigheden, waarin hij werkzaam moet zijn.

Over de vrucht van zijn optreden en spreken in Amerika is het nu nog veel te vroeg om recht te oordeelen.

Het goede zaad is niet in eens groot.

Veel geestelijke vrucht wordt in dit leven niet zichtbaar.

Eerst met den oordeelsdag wordt alles openbaar.

In velerlei opzicht geldt: oordeelt niets vóór den tijd, I Cor. 4:5.

Welke is de blijvende, zichtbare vrucht in Amerika van het optreden aldaar van Dr A. Kuyper in 1888, en van Dr H. Bavinck in 1908?

Het is bij allerlei geestelijken arbeid veelal een zaaien in hope.

Wij hebben maar steeds te vragen, wat God van ons eischt, en te doen hetgeen waartoe Hij roept, om uitkomst en vrucht daarvan over te laten aan Hem.

Hartelijk welkom, dus, Prof. Schilder, bij Uwe terugkomst in Nederland en te Kampen en in den redactiestoel van „De Reformatie".

De Heere geve U kracht en wijsheid en alles wat U noodig is, om den menigvuldigen arbeid, dien Hij U nu hier wederom oplegt, naar Zijnen wil te volbrengen, zoodat Zijn zegen er op rusten mag.

S. GREIJLDANUS.

Een belangrijk opstel. (IV.)

Heeft Prof. Dr J. Wille aldus Calvijn's gedachte over, en houding ten aanzien van, het toneel uiteengezet, dan gaat hij over tot de bespreking van Beza en anderen. „Onder Beza werden in Genève geen spelen opgevoerd. Zelfs geen schoolspelen vind ik vermeld bij Choisy, waar hij het onderwijs in onderdeelen nagaat. De allegorische stukjes bij de verbondsvernieuwing van 1584 met Bern waren wel een uitzondering; Beza zelf had toegezien, dat men niets ergers op touw zette. Bij eenzelfde gelegenheid waren zoo in 1568, en in 1558 onder Calvijn, dergelijke spelen hoogstwaarschijnlijk door scholieren, vertoond", blz. 123.

Vroeger, te Lausanne, heeft Beza zelf een stuk geschreven over Abraham's offering van Izaak. „Dat Beza tijdens zijn werkzaamheid in Lausanne zijn Abraham sacrificant voor zijn leerlingen, als schoolspel, heeft geschreven, getuigt hij zelf", blz. 123. Maar in 1572, drie maanden vóór den Bartholomeusnacht, nam de Synode te Nimes, waar Beza, hoewel op eigen verlangen geen voorzitter als het vorige jaar te La Rochelle, toch grooten invloed had, een besluit, waarbij het aan de geloovigen ongeoorloofd verklaard werd schouwspelen bij te wonen, en bijzonder die van stukken uit de Heilige Schrift. Welk verbod van Bijbelsche stukken nog verscherpt werd door de Synode te Figeac in 1579.

Het besluit der Synode te Nimes in 1572 luidt: Het zal aan de geloovigen niet geoorloofd zijn bij te wonen profane schouwspelen als toneeldansen, blijspelen, treurspelen, kluchtspelen, zij het dat men ze in het openbaar vertoont, of particulier; omdat zij te allen tijde door de kerken Gods verboden zijn als ongeoorloofde vermakelijkheden, en die de goede zeden bederven, bijzonder wanneer de Heilige Schrift daarin geprofaneerd wordt. Maar wanneer de School het voegzaam oordeelt voor de oefening der jeugd om historische stukken voor te stellen, die niet in de Heilige Schrift bevat zijn (die ons niet gegeven is om ons tot tijdverdrif te dienen, maar om gepredikt te worden, en tot onze bekeering en troost), mits dit slechts zelden geschiede

en met ad-
zal, zullen

Prof. Wil-
— (van 157
van het be-
zagen: afke-
lating van
Maar geheel
stof: die go-
voorbeeld
Hoe moeten
Op deze v
scheiden ge-
de heilige
spel", blz.

„Duidel
de meening
over het Te-
sche reform-
vervolgens
Engeland".

Ten aanz
Wille een
Cornelius,
blz. 132 v.,

„Maar
jonge geref-
volmaakt e

Arnold Cro-
in de Hol
Zuid-Nederl

prins; Feu-
kon hier

gezaghebbe
Universiteit

gematigthe
Taffin bij W

van Croese
Croese en
onder Beza

banden me-
Hij verve

aangedrong
tot een alg

En Taffin
wil doen, w

heeft hij re-
van dat be

we in Fran-
1572; en al

vernamen...
gereformeer

daarvóór,
strijd moes-

piëtistische
geusen een

Verder s-
van kerk

werd niet,
de Engelsc

ginne af
Frankrijk;

schen toens
de oorspron

Prof. W
Gereformeer

werd bepaal
het toneel

dan op blz.
„Men gaat

staat, niet
Het beroep

ook reeds
verfoerd.

In geen
of bijbelse

stof voor t-
tegen het t-

te vervolge
maten verk

uit het gam
maakt over

de Gereform
geheel tot
het zeer m

en de heili
lijk het o
ontrek den
van on- en
huiten ged
in zwang
men in ve
van zijn be
eeuw schij
157 v.

Hij bespa

1) „Il ne
tacles profan
Tragedies, c
en particulie
par les Egli
corrompent
Salute Ecri
juge convers
histoires qu
(laquelle ne
Pasceus, z
et Consolat
l'avis du Ce
representati